TOPAL ARI

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer top oynarken eski hamam içinde, hamamcının tası yok, oduncunun baltası yok. Sokakta bir tazı gezer boynunda tasması yok. Var varanın sür sürenin, baykuşu yok viranenin. Destursuz bağa girenin hali duman demişler. Yediler yemiş, para ile biter bu iş. Parasız yemiş alınmaz hiçbir yerde, karga değirmenci sap kargası hamamcı iken bir varmış bir yokmuş kel oğlanla bir köse varmiş.

Köse ile Keloğlan birgün otururken akıllarına yalan yarıştırmak gelmiş. Paranın para olduğu o devirde kim daha iyi yalan söylerse ötekine beş kuruş verecekmiş.

Yalana ilk önce Köse başlamış:

- Bizim üç değirmenimiz vardı. Bunlardan biri karşı tepedeydi. Bir gün yel çıktı, fırtına oldu. Tepedeki değirmenin hiçbir yerini bozmadan oluğuylan, taşıylan olduğu gibi şu dereye indiriverdi...

Sonra Keloğlan başlamış anlatmaya:

- Babam ile arıcılık yapıyorduk. Bir akşam arıları saydık. Baktık ki topal arı yok: Topal arıyı aramaya çıktırk. Bin yıl iniş, bin yıl çıkış bin yıl da düz gittik. Baktık ki bir derede çift süren adam öküzün yanına bizim topal arıyı koşmuş.

- Dayı sen bu topal arıyı nereden aldın dedik.

Çiftçi de "Arı benimdir" dedi.

- Bu arı bizimdir. Biz bunu uzun zamandan beri arıyoruz. dedik.

Adam "İşaretiniz var mı" dedi.

Topal arının kanadının altındaki gök bezi gösterdik.

Çiftçi "Şu tarlayı bitirdikten sonra arınızı alın" dedi.

Tarlanın sürülmesi bittikten sonra arımızı aldık ve köyümüze getirdik. Boyunduruk, boynunu yara ettiği için derde dermandır diyerek yarasına bir göz çeviz sıkıştırtık. Bir de ne görelim. Bu ceviz arının boynunda büyüdü dal budak sardı kocaman bir ağaç oldu. Tüm köylü bu ağacı taşlaya taşlaya boynunda büyük bir tarla getirdiler. Öyle ki bu koca tarlayı yetmiş çift öküzün sürüp süremeyeceği şüpheliydi. Komşularında yardımı ile bu kocaman tarlayı sürüp ektik. Ektiğimiz karpuzlardan birisi öyle büyüdü ki ucu taa ırmağın öte yakasına uzandı. O yıl yıllarca süren bir savaş ilan oldu. Ülkenin tüm askeri ırmağın üzerinde başka köprü olmadığından yedi yıl karpuzun üstünden gelip geçti. Kılıçlarıyla birer parça koparıp yedilerse de karpuzu bitirebediler.

Kel oğlanın yalanı bitince kösenin ağzı bir karış açık kaldı ve,

- Ben anamdan doğalı böyle yalan duymadım. Al beş kuruşunu anaman ak sütü gibi helal olsun... dedi.

Kel oğlanla köse ermiş muradına. Havalar iyice soğudu çabuk gidelim kuru oduna.

NİŞAN ve DÜĞÜN

KIZ İSTEME

Çarşamba, Cuma, Pazar günlerinden birinde kız istemeye gidilir. Üç aşamada olur. İlk gidişte oğlanın en yakın ve ağzı güzel laf eden arkabalarından genelde bir erkek iki kadın olmak üzere gidilir. Gitmezden önce kız evi durumdan haberdar edilir.

Kız evine varınca önce hal hatır sormalar, gündelik işlerden konuşulurken ağzı laf yapan asıl niyetlerini söyler. "Allah'ın emri" diyerek söze girer ve kendilerinin bir elçi olduğunu söyledikten sonra kızı kime istiyorlarsa ondan bahseder.

Kız tarafı biraz nazlanarak "Konuşalım, danışalım, kızımıza soralım nasipse olur" diyerek dünürcüleri uğarlar.

İkinci gidişte kız evi soracaklarını, danışacaklarına ve kızlarına danışmış olduğundan damat adayı üzerinde mutabakat sağlanmışsa gelenlere bu iş olur derler çay veya kahve ikram edilir. Gene kız evinde fazla durulmaz. Dünürcüler geri dönerler, olacağına dair müjdeli haberi oğlana ve oğlanın ailesine verirler. Üçüncü kez gidilecek gün kararlaştırılır.

Üçüncü gidişte oğlanın annesi veya babası ve dünürcüler olduğu halde kız evine giderler. Bu gidişte kız tarafı oğlan tarafına isteklerini en ince ayrıntısına kadar sıralar. Oğlan tarafı yapamayacağı bazı istekleri geri çevirsede araya giren dünürcüler orta yolu belirlerler. Kız tarafı genelde beşibirlik sarılira köstek ve oğlan tarafının maddi durumuna göre bilezik sayısını söyler. Alınacak eşyalar ile komşulara dağıtılmak üzere helva, sucuk, lokum miktarları bildirilir iki aile anlaşıp söz keserler ve nişan tarihi belirlerler.

NİŞAN

Nişan gününden önce oğlan evi gelin adayını, kız evi ise damat adayını İnegöl'e götürür. Bazen müşterekde gidilebilir. Burada nişan yüzükleri alınır. Kız evi damat adayına; oğlan evi gelin adayına yüzük alır. Bu arada nişanda gerekli olan giysi ve eşyalar da satın alınır.

Nişana kız ve erkek tarafının eş, dost, arkabaları davet edilir. Nişan kız evinde yapılır. Erkek tarafı nişana giderken bohça götürür. Gelen misafirler otururlar, kız ve erkek yanyana dikilir. Büyüklerden birisi "hayırlı olması dileği ile" yüzüklerini takar. Yüzük taktıktan sonra damat ve gelin adayı başta kendi anne ve babalarının ve diğer misafirlerinin ellerini öperler. Bu arada gelen akrabalar gelin ve damat adayını altın, bilezik, para asarlar. El öpmek bittikten sonra gelen misafirlere bazı ikramlarda bulunulur. Karşılıklı bohçalar verilir kız tarafı oğlan tarafından akrabalık derecesi yakın olanların önüne bohçayı bırakarak bahşiş alırlar. Alınan bahşişler kızın ihtiyaçları için harcanır. Bundan sonra erkekler kız evini terkederler. Kadınlar kendi aralarında eğlenceler yaparlar. Eğlence bitince oğlan tarafı toplu olarak kız evinden ayrılır.